

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Управління якістю вищої освіти та саморозвитком науково- педагогічних працівників

Шифр та назва спеціальності

D4 Публічне управління та адміністрування

Інститут

ІНІ Соціально-гуманітарних технологій

Спеціалізація**Кафедра**

Соціології і публічного управління (305))

Освітня програма

Публічна політика та управління соціально-економічними змінами

Тип дисципліни

Спеціальна(фахова) підготовкаа

Рівень освіти

Третій (освітньо-науковий, PhD)

Форма навчання

Денна, заочна

Семестр

1

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Мороз Володимир Михайлович

volodymyr.moroz@khpі.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри соціології і публічного управління

Досвід професійної діяльності – 33 роки.

Автор понад 300 наукових та навчально-методичних праць. Стаж професійної діяльності за посадами які відповідають спеціальності «Публічне управління та адміністрування» понад 14 років. Стаж науково-педагогічної діяльності понад 19 років. Експерт з оцінювання проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що подаються для участі у конкурсах, які проводить МОН України, за тематичним напрямом «20. Соціальні і гуманітарні науки». Член експертної групи МОН України з професійної педагогіки, психології та змісту професійної (професійно-технічної) освіти. Член редакційних колегій трьох фахових наукових видань. Досвід роботи у спеціалізованих вчених радах із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора наук з державного управління понад 8 років. Автор та організатор спільних з литовськими та польськими університетами заявок на отримання грантової підтримки наукових досліджень у межах українсько-польських та українсько-литовських науково-дослідних проєктів. Співавтор та співорганізатор позагрантових наукових проєктів із зарубіжними ЗВО (Латвія, Китай та Фінляндія). Пройшов підвищення кваліфікації в: Регіональному інституті адміністрації м. Лілль (Франція); Університеті Тампере (Фінляндія); Балтійській Міжнародній Академії (Латвія); Академії

соціальних наук (Польща). Голова Громадської організації «Академія соціальних трансформацій та інноваційного управління» (Україна)
Провідний лектор з дисциплін: «Методологічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»»; «Публічна політика та врядування»; «Публічне управління та сталий розвиток»; «Ризик-менеджмент в системі прийняття управлінських рішень»; «Світоглядні засади управлінської діяльності»; «Публічне управління національною безпекою в умовах глобальних викликів» тощо.

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

КРУГЛОВ Віталій Вікторович

vitalii.kruhlov@khp.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ»

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

ТЕРЕЩЕНКО Діна Акрамівна

dina.tereshchenko@khp.edu.ua

Докторка наук з державного управління, професор, професорка кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ»

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

Загальна інформація

Анотація

Освітня компонента спрямована на: Освітня компонента спрямована на: з'ясування теоретико-методологічних основ дослідження феномену якості вищої освіти у межах наукового дискурсу проблематики публічного управління, а також на конкретизацію умов ефективного використання механізмів публічного управління функціонуванням та розвитком системи забезпечення якості вищої освіти; проведення критичного аналізу змісту та практики реалізації публічної політики із забезпечення якості вищої освіти, а також на формування навичок з підготовки пропозицій щодо її вдосконалення; ознайомлення з теорією та практикою професійного саморозвитку науково-педагогічних працівників, а також на ознайомлення з механізмами використання технологій саморозвитку в професійному середовищі; висвітлення потенціалів ІКТ у формуванні професійних компетентностей науково-педагогічних працівників, а також на формування мотиваційних утворень щодо саморозвитку поза межами дипломної освіти

Мета та цілі дисципліни

Надати здобувачам вищої освіти знання щодо механізмів формування і реалізації публічної політики із забезпечення якості вищої освіти, а також сформувати підґрунтя для їх професійного

саморозвитку поза межами дипломної освіти. Досягнення цієї мети забезпечується виконанням таких основних завдань: з'ясувати сутність феномену якості вищої освіти, а також обґрунтувати її значущість для забезпечення розвитку та безпеки держави; конкретизувати місце та роль держави у забезпеченні якості вищої освіти, а також визначити основні механізми публічно-управлінського впливу на неї; ознайомитись з світовими практиками із забезпечення якості вищої освіти, а також розглянути можливості їх використання в Україні; висвітлити теорію та практику професійного саморозвитку науково-педагогічних працівників, а також сформулювати у здобувачів вищої освіти стійкі мотиваційні утворення щодо професійного саморозвитку за межами дипломної освіти; актуалізувати механізми професійного саморозвитку та оцінити місце та роль ІКТ у їх межах.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

Компетентності

Освітня компонента належить до циклу фахових (обов'язкових) навчальних дисциплін, а отже її участь у формуванні загальних та спеціальних компетентностей, поряд з іншими освітніми компонентами відповідного циклу, є основною. Освітня компонента є однією з тих навчальних дисциплін, які зосереджені на формуванні / досягненні таких компетентностей / результатів навчання:

Компетентності

ЗК01. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК03. Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проекти та автономно працювати під час їх реалізації.

СК01. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та управлінської діяльності.

СК06. Здатність планувати й організовувати роботу дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань.

СК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, в тому числі в конфліктних ситуаціях, а також з метою їх запобігання.

СК 13. Здатність генерувати нові ідеї в професійній діяльності та використовувати інструменти лідерства і соціального впливу для їх реалізації.

Результати навчання

РН02. Знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності.

РН12. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу соціальних досліджень, наявні соціологічні дані.

РН13. Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 20 год., практичні роботи – 20 год., самостійна робота – 80 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного засвоєння освітньої компоненти необхідно мати загальні компетенції які формуються у межах освітньо-професійних програм магістерського рівня або освітніх програм які передбачають отримання освітньо-кваліфікаційного рівня - спеціаліст

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час вивчення освітньої компоненти передбачається: організація інтерактивної роботи здобувачів вищої освіти за напрямом аналізу масивів інформації (офіційні веб-сторінки закладів вищої освіти щодо діяльності спеціалізованих вчених рад та разових спеціалізованих вчених рад за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; веб-сторінка інформаційного ресурсу академічних текстів України; веб-сторінки органів публічного управління та міжнародних моніторингових місій тощо); проведення поточного опитування здобувачів вищої освіти щодо змісту освітньої компоненти; виступи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях; звітування про виконання практичних завдань тощо.

Методами навчання у викладанні освітньої компоненти «Публічне управління та сталий розвиток» є:

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесні (бесіда, дискусія, лекція, робота з літературно-інформаційними джерелами); наочні (ілюстрація практичними прикладами); практичні (практичні заняття) методи навчання тощо);
- методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії з проблематики освітньої компоненти; забезпечення успіху в навчанні (метод відкритих перспектив); навчально-пізнавальні ігри за фокусом уваги освітньої компоненти; формування інтересу до проблематики освітньої компоненти; апелювання до практики функціонування суб'єктів та об'єктів публічного управління у т.ч. й апелювання до життєвого та професійного досвіду – storytelling) тощо);
- методи стимулювання обов'язку і відповідальності у засвоєнні освітньої компоненти (пояснення суспільної та особистої значущості здобувача вищої освіти; формулювання вимог до здобувача вищої освіти, дотримання яких забезпечує успішне виконання закріплених за ним обов'язків; заохочення до відповідального та зразкового виконання здобувачем вищої освіти своїх обов'язків; оперативний контроль та висвітлення переваг та недоліків за його результатами; заохочення здобувача вищої освіти до повторного виконання ним тих завдань, оцінка за які не відповідає його потенціалу тощо);
- методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;
- бінарні, інтегровані (універсальні) методи (поєднання декількох методів в єдину систему для досягнення комплексної мети навчання, наприклад: словесно-наочний; проблемно-пошуковий тощо).

Технологіями навчання у викладанні освітньої компоненти «Публічне управління та сталий розвиток» є:

- пояснювально-ілюстративне навчання (подання та пояснення інформації з дотриманням принципу наочності (схеми, рисунки, діаграми, таблиці тощо); репродукування здобувачем вищої освіти отриманої інформації та виконання практичних завдань за наданим зразком);
- проблемне навчання (виконання під керівництвом науково-педагогічного працівника сформульованих ним відповідно до актуальних проблем публічного управління та адміністрування завдань (пошук шляхів вирішення конкретної проблемної ситуації);
- програмоване навчання (освітня компонента передбачає засвоєння здобувачем вищої освіти чітко визначених за конкретними темами питань, а також оцінювання рівня їх засвоєння, як під час безпосереднього проведення занять (поточний контроль) так й наприкінці розгляду передбаченого освітньою компонентною змісту (підсумковий контроль));
- диференційоване навчання (організація навчально-виховного процесу з прийняттям до уваги, з одного боку, типових індивідуальних особливостей здобувачів вищої освіти, а з іншого – фокусу їх науково-дослідної уваги).

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Тема 1. Теоретико-методологічні основи дослідження феномену якості вищої освіти у межах наукового дискурсу проблематики публічного управління.

2

Концептуалізація змісту категорії якості вищої освіти в контексті поглядів зарубіжних вчених (якість вищої освіти як наукова та прикладна проблема публічного управління; якість освіти як об'єкт публічного управління; історична ретроспектива становлення та розвитку проблематики вищої освіти; підходи до тлумачення якості вищої освіти; концептуалізація змісту категорії якості вищої освіти в контексті поглядів зарубіжних вчених).

Тема 2. Механізми публічного управління функціонуванням та розвитком системи забезпечення якості вищої освіти.

2

Організаційні та інституціональні рівні прояву якості вищої освіти та їх загальна характеристика (рівні актуалізації проблематики якості вищої освіти та їх загальна характеристика (індивідуальний, організаційний, державний та міжнародний або глобальний); об'єкти державно-управлінського впливу в контексті змісту стандартів та рекомендацій ESG).

Тема 3. Аналіз змісту та практики використання механізмів публічного управління забезпеченням якості вищої освіти в європейському просторі вищої освіти.

2

Особливості становлення та розвитку системи забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (наукове підґрунтя для актуалізації проблематики розвитку системи забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти; аналіз змісту та практики функціонування окремих із зарубіжних моделей систем забезпечення якості вищої освіти (Фінляндія, Велика Британія, Північна Ірландія, Польща); міжурядові дипломатичні конференції щодо консолідації думок про якість вищої освіти; (конференції європейських міністрів освіти); визначення ключових понять процесу забезпечення якості вищої освіти; класифікаційні групи країн щодо рівня імплементації основних компонентів зовнішнього оцінювання якості згідно з ESG)

Тема 4. Державна політика у сфері забезпечення якості вищої освіти.

2

Державна політика: категоріальний зміст феномену та загальні характеристики детермінант (актуалізація проблематики феномену державної політики у сфері вищої освіти; підходи до тлумачення категоріального змісту дефініції «державна політика»; зміст державної політики; концептуалізація (узагальнення) змісту дефініції «державна політика» за результатами аналізу тлумачень відповідного феномену зарубіжними та вітчизняними вченими; напрями актуалізації (прояву) змісту дефініції «державна політика»)

Тема 5. Удосконалення змісту та практики реалізації механізмів публічного управління у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні

2

Потенціали механізму ліцензування професійної діяльності в системі вищої освіти для забезпечення її якості (сутність індивідуального ліцензування професійної діяльності та його потенціали для підвищення якості вищої освіти; історична ретроспектива актуалізації індивідуального рівня ліцензування освітньої діяльності; пропозиція щодо змісту та механізмів впровадження іменних (індивідуальних) ліцензій для НПП) Професійна сертифікація науково-педагогічної діяльності та її результатів як інструменти підвищення ефективності публічного управління забезпеченням якості вищої освіти (феномен професійної сертифікації; суб'єкти та об'єкти сертифікації; напрями актуалізації відмінності ліцензування від сертифікації, а також характеристика змісту відповідних феноменів; потенціали професійної сертифікації НПП та її результатів для підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; об'єкти сертифікації процесів ЗВО; квінтесенція змісту тлумачень категорії «результат навчання»)

Тема 6. Моніторинг якості вищої освіти: історична ретроспектива розвитку інструментарію та особливості його використання стейкхолдерами 2

Історичний аналіз використання моніторингу в зарубіжній і національній освіті (підходи до тлумачення моніторингу освіти як системи збору, обробки, зберігання і поширення інформації; історична ретроспектива розвитку методології моніторингу освіти (основні етапи та їх характеристика); досвід країн світу з впровадження моніторингу якості вищої освіти; розвиток системи моніторингу якості вищої освіти в Україні)

Тема 7. Генеза публічного управління забезпеченням якості вищої освіти в контексті норм міжнародних стандартів якості 2

Електронне урядування та його потенціали для забезпечення потреб сталого розвитку(електронна держава та електронний уряд; проблематика сталого розвитку через призму теоретичних засад електронного урядування; мета, цілі, завдання та принципи електронного урядування через призму завдань сталого розвитку; міжнародні та національні документи у сфері електронного урядування як основа для досягнення Цілей сталого розвитку). Електронна демократія та її потенціали для забезпечення потреб сталого розвитку (взаємозв'язок цілей та основних напрямів розвитку електронної демократії з проблематикою сталого розвитку та механізмами його забезпечення; використання інструментів електронної демократії для вирішення завдань сталого розвитку)

Тема 8. Професійний саморозвиток НПП в системі безперервної освіти 2

Професійний саморозвиток фахівця як науково-педагогічна проблема (актуалізація проблематики професійного саморозвитку; професійний саморозвиток як актуальна проблема галузі освіти; саморозвиток в системі потреб особистості; умови ефективності професійного саморозвитку та особливості їх формування). Теоретичні основи готовності до професійного саморозвитку педагогічних працівників у системі післядипломної освіти (готовності до професійного саморозвитку як інтегративна характеристика; вплив мотиваційно-ціннісних, когнітивно-інтелектуальних та операційно-діяльнісних детермінант на формування потреби у особистості до її подальшого професійного саморозвитку; конкретизація структурних компонент саморозвитку та їх загальна характеристика; механізми професійного саморозвитку НПП та особливості їх актуалізації; умови формування готовності до професійного саморозвитку НПП).

Тема 9 Потенціали ІКТ для саморозвитку НПП 2

Роль ІКТ у формуванні професійних компетентностей майбутніх викладачів ЗВО.

Тема 10. Нормативно-правове підґрунтя для саморозвитку НПП 2

Проблематика розвитку НПП через призму норм законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту» (інституціональні вимоги щодо підготовки НПП; порядок присвоєння ЗВО вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам; механізм підбору та призначення на посади НПП; права та обов'язки НПП; щорічне цінювання та рейтинг НПП; підвищення кваліфікації НПП).

Загальна кількість годин 20

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти a
Тема 1. Теоретико-методологічні основи дослідження феномену якості вищої освіти у межах наукового дискурсу проблематики публічного управління	2	1.0

Категоріальний зміст якості вищої освіти в контексті норм офіційних документів та моніторингових місій (феномен якості вищої освіти через призму норм Всесвітньої декларації про вищу освіту; тлумачення якості вищої освіти у Меморандумі про вищу освіту; тлумачення якості вищої освіти фахівцями Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти; зміст категорії якості вищої освіти в контексті поглядів Національних союзів студентів в Європі)

Тема 2. Механізми публічного управління функціонуванням та розвитком системи забезпечення якості вищої освіти

2

1.0

Система забезпечення якості вищої освіти та механізми публічного управління у її сфері: діалектика взаємозв'язку та розвитку змісту (основні підходи до тлумачення категоріального змісту дефініції «система»; концептуалізація категоріального змісту дефініції «система» в контексті наукових поглядів сучасних дослідників; принцип системності та особливості його дотримання; системність дій суб'єктів забезпечення якості вищої освіти; система забезпечення якості вищої освіти; підсистеми забезпечення якості вищої освіти та їх характеристика; основні підходи до тлумачення категоріального змісту дефініції «механізми державного (публічного) управління»; основні складові механізму державного управління та їх потенціали для вирішення проблем забезпечення якості вищої освіти)

Тема 3. Аналіз змісту та практики використання механізмів публічного управління забезпеченням якості вищої освіти в європейському просторі вищої освіти

2

1.0

Місце та роль держави у формуванні і функціонуванні механізмів забезпечення якості вищої освіти в Фінляндії та Сполученому Королівстві Великої Британії і Північної Ірландії (національна система забезпечення якості освіти у Фінляндії; Складові механізму аудиту інституційної системи ЗВО щодо забезпечення якості вищої освіти (фінська модель); стратегічні напрями діяльності Quality Assurance Agency for Higher Education; основні етапи проведення планової експертизи та їх часові межі (британська модель); характеристики системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Оксфордського університету; суб'єктно-об'єктна структура системи забезпечення якості вищої освіти в Оксфордському університеті). Система забезпечення якості вищої освіти у Республіці Польща та механізми її функціонування (характеристика зовнішнього та внутрішнього рівнів забезпечення якості вищої освіти в Польщі; організаційна структура Польської акредитаційної комісії та особливості її формування; критерії оцінювання якості вищої освіти; система внутрішнього забезпечення якості освіти Ягеллонського університету; особливості функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Ягеллонському університеті).

Тема 4. Державна політика у сфері забезпечення якості вищої освіти

2

1.0

Річні звіти НАЗЯВО (засідання національного агентства і апеляційної палати; відповідність ESG 2015; цифровізація

процесів; зовнішнє забезпечення якості освіти; супровід і професійний розвиток експертів; галузеві експертні рад; професійний розвиток працівників національного агентства; реалізація комунікаційної стратегії; інтернаціоналізація; транскордонне забезпечення якості; академічна доброчесність; перспективи). Академічна доброчесність як інструмент забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (академічна доброчесність : розвиток, дотримання та утвердження у середовищі молодих вчених; організаційно-правові та технічні чинники академічної (не)доброчесності; академічна доброчесність у науковій політиці та дослідницькій кар'єрі).

Тема 5. Удосконалення змісту та практики реалізації механізмів публічного управління у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні	2	1,0
--	---	-----

Напрями вдосконалення механізмів призначення керівників ЗВО та укладання контрактів з науково-педагогічними працівниками в системі публічного управління у сфері забезпечення якості вищої освіти (місце та роль КРІ у підвищенні якості кадрового складу ЗВО; вдосконалення механізму добору та призначення керівників ЗВО; потенціали річного ефективного трудового договору для підвищення якості освітньої діяльності; напрями вдосконалення норм Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності; потенціали вдосконалення «показників» професійної активності НПП для забезпечення якості вищої освіти; загальний концепт (алгоритм) механізму запровадження ефективного річного договору).

Тема 6. Моніторинг якості вищої освіти: історична ретроспектива розвитку інструментарію та особливості його використання стейкхолдерами	2	1.0
--	---	-----

Соціологічне забезпечення моніторингу якості освіти в системах електронного навчання (ресурси, процеси та результати як об'єкти уваги в системі оцінювання якості вищої освіти; вплив інформаційних технологій на розвиток технології соціологічного забезпечення моніторингу якості вищої освіти; вплив ІКТ на підвищення ефективності навчання та забезпечення якості вищої освіти; інтелектуальні та електронні системи навчання)

Тема 7. Генеза публічного управління забезпеченням якості вищої освіти в контексті норм міжнародних стандартів якості	2	1,0
--	---	-----

Менеджмент якості вищої освіти: вимоги норм міжнародного стандарту ДСТУ ISO 9001:2015 113 (порівняння змісту стандартів ISO 9001:2008 та ISO 9001:2015 через призму потенціалів для забезпечення якості вищої освіти; загальна структура міжнародного стандарту «Системи менеджменту якості. Вимоги» (ISO 9001:2015); процесний підхід в системі менеджменту якості професійної діяльності ЗВО; потенціали ризик-орієнтованого мислення для вирішення питань забезпечення якості; стратегічні ризики системи менеджменту якості освітньої організації та їх

характеристика; операційні ризики та їх вплив на систему забезпечення якості вищої освіти)

Тема 8. Професійний саморозвиток НПП в системі безперервної освіти

2

1,0

Формування мотивації професійного саморозвитку майбутніх педагогів у творчому освітньому середовищі ЗВО (умови підготовки науково-педагогічних працівників до безперервного професійного саморозвитку; формування мотивації професійного саморозвитку майбутніх педагогів; стимули професійного саморозвитку НПП; самопізнання; самовизначення; самоуправління; самореалізації високий рівень; самовдосконалення)

Тема 9. Потенціали ІКТ для саморозвитку НПП.

2

1,0

Цифрові платформи для саморозвитку НПП: змістовна спрямованість та особливості використання (загальна характеристика та можливості цифрових платформ: платформа з цифрової грамотності «Дія. Цифрова освіта»; платформ відкритих онлайн-курсів «Prometheus»; онлайн-платформа курсів «Coursera»; європейський освітній онлайн-ресурс «Iversity»; спільна цифрова платформа Гарвардського університету та Масачусетського технологічного університету «EDX»; студія онлайн-освіти «EdEra – Educational Era»; загальноєвропейська МВОК-ініціатива «OpenupEd»)

Тема 10. Нормативно-правове підґрунтя для саморозвитку НПП

2

1.0

Положення ЗВО про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників (на прикладі НТУ «ХПІ») як основа для формування траєкторії саморозвитку НПП (конкурс як механізм відбору кандидатів на вакантні посади НПП; технологія проведення конкурсу на заміщення вакантних посад НПП; вимоги до осіб які претендують на заняття посади НПП; визначення рівня професіоналізму особи яка приймає участь у конкурсі на заміщення НПП; оцінювання кандидатів конкурсною комісією; порядок укладання та зміст трудового договору; припинення трудових відносин)

Загальна кількість годин

20

$$\sum_{i=1}^n a_i$$

Контрольні роботи

Контрольні роботи не передбачено

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (за наявності).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення/ перелік питань

Кількість годин

Тема 1. Теоретико-методологічні основи дослідження феномену якості вищої освіти у межах наукового дискурсу проблематики публічного управління

7

Феномен якості вищої освіти в контексті змісту пострадянських наукових шкіл (базові категорії по відношенню до тлумачення змісту якості вищої освіти та їх визначення; фактори впливу на якість вищої освіти; класифікація поглядів вітчизняних вчених щодо тлумачення змісту якості вищої освіти; детермінанти (фактори) впливу на якість освіти; концептуалізація змісту категорії якості вищої освіти в контексті поглядів представників пострадянських наукових шкіл). Якість вищої освіти: сучасне розуміння та український контекст (еволюція уявлень про якість освіти (доіндустріальна епоха; індустріальна епоха; епоха інформаційного суспільства знань); світові тенденції щодо розвитку змісту якості освіти; базові засади системи забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти; Європейські Стандарти і рекомендації забезпечення якості; загальна характеристика української практики забезпечення якості вищої освіти).

Тема 2. Механізми публічного управління функціонуванням та розвитком системи забезпечення якості вищої освіти.

7

Комплексний механізм публічного управління у сфері забезпечення якості вищої освіти (основні підходи до розкриття категоріального змісту дефініції «комплексний механізм державного управління»; загальна (універсальна) структура комплексного механізму державного управління; функції управління забезпеченням якості вищої освіти). Розбудова мережі незалежних установ із забезпечення якості вищої освіти: аналітичний огляд і рекомендації для України (концепт незалежного агентства із забезпечення якості вищої освіти; підходи до функціонування незалежних агентств із забезпечення якості вищої освіти в європейському просторі вищої освіти та світі; потенційні переваги та виклики розбудови мережі незалежних установ із забезпечення якості вищої освіти в Україні; модель та критерії визнання незалежної установи із забезпечення якості вищої освіти в Україні).

Тема 3. Аналіз змісту та практики використання механізмів публічного управління забезпеченням якості вищої освіти в європейському просторі вищої освіти

7

Доповіді НАЗЯВО про якість вищої освіти в Україні (вища освіта в Україні: структура і тенденції змін; зовнішнє забезпечення якості вищої освіти в Україні; забезпечення якості освітніх програм: аналіз за результатами акредитаційних експертиз; внутрішня система забезпечення якості діяльності національного агентства в дії; відповідність стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти. Вплив держави на якість вищої освіти в Україні в період війни з росією на території України (війна як фактор впливу на формування нової реальності функціонування системи вищої освіти; зміна змісту та форми інформаційного середовища в умовах воєнного стану; вплив глобального інформаційно-комунікаційного простору на систему забезпечення якості вищої освіти; інформаційно-технологічна структура ЗВО як підґрунтя для розвитку системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності; умови ефективного поєднання централізованого та децентралізованого управління системою забезпечення якості вищої освіти; вплив повномасштабного вторгнення рф на якість вищої освіти).

Тема 4. Державна політика у сфері забезпечення якості вищої освіти

7

Державна політика у сфері освіти та основні етапи її розвитку (підходи до тлумачення категоріального змісту дефініції «державна політика у галузі освіти» або «державна освітня політика»; квінтесенція тлумачення категоріального змісту дефініції «державна політика у галузі освіти»; етапи розвитку державної освітньої політики в Україні та їх характеристика). Державна політика у сфері вищої освіти та забезпечення її якості

(актуалізація питань формування та реалізації державної політики у галузі вищої освіти та забезпечення її якості; тлумачення категоріального змісту дефініції «державна політика у сфері вищої освіти»; повноваження органів публічної влади щодо повноважень у сфері освіти; шляхи формування і реалізація державної політики у сфері вищої освіти; цілі та завдання Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025; детермінанти державної політики у галузі освіти).

Тема 5. Удосконалення змісту та практики реалізації механізмів публічного управління у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні

7

Реалізація механізмів державного управління якістю вищої освіти: виклики та напрями вдосконалення (виклики та напрями розвитку механізмів державного управління якістю вищої освіти; актуалізація проблематики якості вищої освіти через призму основних вимірів (актуальність програм, компетентність викладачів, відповідність інфраструктури, підтримка здобувачів); місце та роль нормативно-правової бази у формуванні освітніх стандартів; вдосконалення змісту та практики реалізації механізмів державного управління якістю вищої освіти відповідно до ефективних міжнародних практик).

Тема 6. Моніторинг якості вищої освіти: історична ретроспектива розвитку інструментарію та особливості його використання стейкхолдерами

7

Організаційні умови проведення моніторингу якості вищої освіти в університеті (нормативно-правове підґрунтя для проведення моніторингу якості вищої освіти; сучасні принципи моніторингу якості вищої освіти; моніторинг якості вищої освіти як інформаційна система та як технологія (інструмент); умови ефективності проведення моніторингу якості вищої освіти; моніторинг результатів в цілому і моніторинг результатів за окремим напрямком; класифікація моніторингових досліджень якості освіти; мета та завдання моніторингу якості вищої освіти; суб'єкти моніторингу якості вищої освіти; індикатори (критерії оцінювання та показників) моніторингу якості вищої освіти; етапи проведення моніторингу якості вищої освіти; структура проведення моніторингу якості освіти в університеті; характерні особливості принципів ефективно організації моніторингу якості освіти в університеті; умови забезпечення якості моніторингу). Стейкхолдери університетів як суб'єкти моніторингу якості вищої освіти (хронологія досліджень поняття «стейкхолдер» та розуміння його сутності; суб'єкти забезпечення якості вищої освіти; місце та роль стейкхолдерів у забезпеченні якості вищої освіти; легітимність стейкхолдерів; класифікація стейкхолдерів якості вищої освіти (зовнішні та внутрішні стейкхолдери); стратегії поведінки стейкхолдерів; типологія стейкхолдерів університету в залежності від впливу; основні стейкхолдери ЗВО та різновиди їх впливу; хронологія виділення основних стейкхолдерів у вищій освіті).

Тема 7. Генеза публічного управління забезпеченням якості вищої освіти в контексті норм міжнародних стандартів якості

7

Забезпечення якості вищої освіти в контексті норм міжнародного стандарту ISO 21001:2018 – «Освітні організації. Системи менеджменту для освітніх організацій. Вимоги та настанови щодо використання» (потенціали міжнародного стандарту ISO 21001:2018 для забезпечення якості освіти; загальна структура Міжнародного стандарту ISO 21001:2018 та характеристика його змісту; відповідність норм Міжнародного стандарту ISO 21001:2018 Цілям сталого розвитку; групи стейкхолдерів якості освіти та їх характеристика; формулювання мети, принципів та основних

технологій міжнародного стандарту ISO 21001:2018; класифікація бенефіціарів в залежності від рівня їх інтересу до функціонування освітньої організації; тлумачення змісту дефініції «бенефіціар» (загальний аспект); кореляція методів взаємодії бенефіціарів з освітньою організацією, в контексті їх відповідності рівням залученості; персоналізація суб'єктів-бенефіціарів якості вищої освіти; особливості формалізації візії якості вищої освіти; система управління стратегією освітніх організацій; особливості формалізації стандарту якості; місце та роль феномену лідерства у забезпеченні якості функціонування системи управління освітніми організаціями; місце та роль планування в системі управління освітньою організацією; підтримка ефективного функціонування системи управління освітньою організацією; процесуальна складова у забезпеченні якості вищої освіти; оцінка ефективності функціонування системи управління організацією яка надає освітнянські послуги; основні об'єкти оцінювання з боку суб'єктів управління освітньою організацією; вдосконалення змісту та практики функціонування системи управління освітньою організацією; загальний алгоритм дій щодо вдосконалення системи менеджменту освітньої організації; модель «плануй, роби, перевіряй, корегуй» в контексті змісту міжнародного стандарту ISO 21001:2018; потенціали циклу «плануй, роби, перевіряй, корегуй» для розвитку системи забезпечення якості вищої освіти). Міжнародні стандарти як інструмент управління якістю освіти в Україні та США (теорія та практика використання інструментарію міжнародних стандартів для забезпечення якості вищої освіти в Україні та США).

Тема 8. Професійний саморозвиток НПП в системі безперервної освіти

7

Сутнісна характеристика понять «саморозвиток» та «професійний саморозвиток» (історична ретроспектива становлення та розвитку змісту поняття «саморозвиток»; міждисциплінарний фокус поняття «саморозвиток»; філософська складова змісту поняття «саморозвиток»; основні підходи до тлумачення поняття «саморозвиток»; феномен «професійного саморозвитку викладача»; підходи до тлумачення поняття «професійний саморозвиток»). Етапи професійного саморозвитку особистості (специфіки трудової мотивації людини на етапі її професійного самовизначення, професійної самоактуалізації та професійної самореалізації; протиріччя між зовнішніми та внутрішніми мотиваційно-ціннісними факторами професійного саморозвитку; нелінійність професійної самоактуалізації; праця як сфера самоактуалізації людини; характеристика етапів професійного саморозвитку особистості). Особистісно-професійний розвиток науково-педагогічних працівників в умовах післядипломної педагогічної освіти (зміст поняття «особистісно-професійний розвиток»; саморозвиток особистості як основа професійного розвитку; місце та роль творчості в саморозвитку науково-педагогічного працівника; засоби та умови професійного розвитку науково-педагогічних працівників в системі вищої освіти).

Тема 9. Потенціали ІКТ для саморозвитку НПП.

7

ІКТ як засіб формування професійно-ціннісних орієнтацій для саморозвитку НПП (роль інформаційно-комунікаційних технологій у процесі формування професійно-ціннісних орієнтацій майбутніх НПП; методи і засоби формування професійно-ціннісних орієнтацій особистості для її саморозвитку). Цифрові освітні платформи як майданчик для саморозвитку НПП (роль цифрових освітніх платформ у розвитку кадрового потенціалу ЗВО в умовах цифрової трансформації; вплив глобалізації на ринок праці та вимоги роботодавців до здобувачів вакансій; переваги використання цифрових платформ для підвищення ефективності саморозвитку НПП; класифікація платформ за функціональністю, форматом доступу, цільовою

аудиторією та рівнем інтерактивності; бар'єри використання цифрових освітніх платформ для саморозвитку НПП).

Тема 10. Нормативно-правове підґрунтя для саморозвитку НПП.

7

Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності (відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації НПП компоненту; критерії оцінювання досягнень НПП у професійній діяльності (п.38 Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності) та їх загальна характеристика). Стандарти вищої освіти як підґрунтя для формування траєкторії професійного саморозвитку НПП (вимоги стандартів вищої освіти щодо інтегральної, загальної та фахових компетентностей; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти (результати навчання); індивідуальна траєкторія розвитку майбутнього фахівця)

Загальна кількість годин

70

Тематика індивідуальних завдань

Виконання аспірантами індивідуального завдання складається з таких видів роботи:

Індивідуальне завдання – підготувати реферат за однією з нижче запропонованих тем. Обсяг реферату становить 15-20 сторінок

Теми рефератів.

1. Якість вищої освіти як об'єкт публічного управління: теоретико-методологічні підходи
2. Сучасні підходи до визначення якості вищої освіти та їх еволюція
3. Фактори та детермінанти забезпечення якості вищої освіти в Україні
4. Система забезпечення якості вищої освіти: структура, рівні та принципи функціонування
5. Механізми публічного управління забезпеченням якості вищої освіти в Україні
6. Комплексний механізм публічного управління у сфері забезпечення якості вищої освіти
7. Роль держави у формуванні та реалізації політики забезпечення якості вищої освіти
8. Державна політика у сфері забезпечення якості вищої освіти: сучасні пріоритети та напрями вдосконалення
9. Європейські стандарти і рекомендації забезпечення якості вищої освіти та можливості їх імплементації в Україні
10. Зарубіжні моделі забезпечення якості вищої освіти: досвід Фінляндії, Великої Британії та Польщі
11. Зовнішнє та внутрішнє забезпечення якості вищої освіти: взаємозв'язок і особливості функціонування
12. Незалежні установи із забезпечення якості вищої освіти як інструмент публічного управління
13. Моніторинг якості вищої освіти: сутність, принципи, етапи та інструментарій
14. Соціологічний супровід моніторингу якості вищої освіти в сучасному університеті
15. Стейкхолдери як суб'єкти забезпечення якості вищої освіти
16. Інформаційно-комунікаційні технології у моніторингу та забезпеченні якості вищої освіти
17. Академічна доброчесність як інструмент забезпечення якості освітньої та наукової діяльності
18. Процесний підхід в управлінні якістю вищої освіти
19. Ризик-орієнтоване мислення в системі управління якістю вищої освіти
20. Міжнародний стандарт ISO 21001:2018 та його потенціал для управління якістю освітньої організації
21. Цикл «плануй – роби – перевіряй – корегуй» у системі управління якістю вищої освіти

22. Професійний саморозвиток науково-педагогічних працівників як складова безперервної освіти
23. Теоретичні засади професійного саморозвитку науково-педагогічних працівників
24. Готовність науково-педагогічних працівників до професійного саморозвитку: структура та детермінанти
25. Мотивація професійного саморозвитку науково-педагогічних працівників
26. Етапи професійного саморозвитку особистості та їх значення для розвитку науково-педагогічних працівників
27. Особистісно-професійний розвиток науково-педагогічних працівників у системі вищої освіти
28. Інформаційно-комунікаційні технології як інструмент професійного саморозвитку науково-педагогічних працівників
29. Цифрові освітні платформи у професійному саморозвитку науково-педагогічних працівників
30. Нормативно-правове забезпечення професійного розвитку та саморозвитку науково-педагогічних працівників в Україні.

Загальна кількість годин

10

Неформальна освіта

До неформальної освіти відносяться: професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн освіта, професійні стажування тощо. Зарахування результатів навчання, набутих у неформальній освіті розповсюджується як на нормативні, так і на вибіркові навчальні дисципліни/освітні компоненти. Рекомендовані в силабусі елементи неформальної освіти можуть бути зараховані за спрощеною процедурою без додаткової валідації результатів (створення предметної комісії).

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Затверджені стандарти вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzeni-standarti-vishchoi-osviti>
2. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №1187. Офіційний вісник України. 2016. №7. Ст. 345
3. Мороз С.А. Забезпечення якості вищої освіти: механізми управління та практика їх використання: монографія. Харків: НУЦЗУ, Львів: Видавництво ПП «Новий Світ-2000», 2022. 438 с.
4. Мороз С.А., Бука І.С., Бука С.А., Мороз В.М. Забезпечення якості вищої освіти: практика оцінювання та напрями вдосконалення державної політики у сфері вищої освіти: монографія. Львів: Видавництво ПП «Новий Світ-2000», 2022. 454 с.
5. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Офіційний вісник України. 2014. № 63. Ст. 1728

Додаткова література

6. Державне управління забезпеченням гендерної рівності в Україні: монографія / Домбровська С.М. та ін. Харків: НУЦЗУ, 2018. 251 с.
7. Зінченко О.А., Горська С.М., Зінченко Д.С. Теоретико-методичні основи удосконалення управління системою підвищення якості діяльності закладів вищої освіти. Інноваційна економіка. 2020. №3-4. С. 13-18
8. Кравченко С. Забезпечення якості освіти в США та в Україні: тенденції розвитку. Український педагогічний журнал. 2020. № 4. С. 17-24

9. Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НТУ ХПІ. URL: <https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/staff/polozhennya-pro-obrannya-ta-prijnyattya-na-robotu-naukovo-pedagogichnih-pratsivnikov-ntu-hpi-2/>
10. Теоретичні основи готовності до професійного саморозвитку педагогічних працівників у системі післядипломної освіти. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». педагогічні науки. 2021. № 1 (21). С. 261-268
11. Фініков Т.В. Якість вищої освіти: сучасне розуміння та український контекст. URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2019/03/yakist_vysh_osvity_T.Finikov_01.2019.pdf
12. Barnett R. Improving Higher Education: Total Quality Care (The Society for Research Into Higher Education). Maidenhead: Open University Press, 1992. 224 p.
13. Brouckerhoff L., Husiman J., Laufer M. Quality in Higher Education: A literature review. Belgium: CHEGG, 2015. 50 p.
14. Glenn C.L., Groo J.D., Candal C.S. Balancing freedom, autonomy and accountability in education. Nijmegen: Wolf Legal Press, 2012. 312 p.
15. Harvey L. Green D. Defining Quality. Assessment & Evaluation in Higher Education. 1993. Vol. 18 (Iss. 1). P. 9–34.

Інформаційні ресурси

<https://zakon.rada.gov.ua>
<https://www.naq.gov.ua>
<https://www.kmu.gov.ua/>
<https://www.president.gov.ua/>

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні, семінарські), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль (для ОК з іспитом), k_4
0,4		0,3	0,3

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = \Pi \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + \Pi_k \cdot k_4$$

де: Π – середньозважена середня оцінка за поточний контроль
 I – оцінка за виконання індивідуального завдання
 K – середньозважена оцінка за контрольні роботи
 Π_k – оцінка за підсумковий контроль

$$\Pi = \frac{\Pi_1 \cdot a_1 + \Pi_2 \cdot a_2 + \dots + \Pi_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за кожне практичне (семінарське) або лабораторне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \dots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^m b_i}$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за кожну контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову (П, К, І, ...) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ».

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої *O* з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

Гарант ОП
Володимир МОРОЗ